

Üliõpilase maine käib ühiskonnas alla

Eesti 50 000 üliõpilase üle oleks põhjust rõõmustada, kui nad kõik tõesti väärt kõrghariduse saaksid. Pigem tuleb meil muret tunda, sest nii kõrghariduse kui ka üliõpilase maine on viimastel aastatel suure kolinaga alla käinud.

Üliõpilaste arv on 1994. aastast peale kasvanud juba seetõttu, et kõrgkooli nime kannavad nüüd ka kunagised tehnikumid ja kaheksa kutsekooli, kust saab kutsekõrgharidust. Lisaks on asutatud kümneid uusi rakenduslikke kõrgkoole ja eraülikoole. Nii loetakse ühtviisi üliõpilasteks Tartu Õpetajate Seminaris, Viljandi Kultuurikolledžis kui Mainori Majanduskoolis õppijaid.

Kui noore sihiks on lihtsalt üliõpilaste ridadesse pääseda, on see täna tõenäoliselt lihtsam kui kunagi varem. Valida on kogu ni 41 erineva kõrgkooli, sealhulgas 14 eraülikooli vahel. Kui eesmärgiks seada kõrgharidust tõendav paber mis tahes alal, võiks see õnnestuda kõigil Eesti ligi 10 000 keskkoolilõpetajal. Kui mitte ülikoolis, siis kõrgemas kutsekoolis; kui mitte riigi, siis oma raha eest. Statistikaameti andmeil kasutab tasulise õppe võimalust juba täna 43% üliõpilastest.

Samas on võimalused akadeemilist ülikooliharidust omandada avardunud. Avalik-õiguslikud ülikoolid on avanud uusi erialasid, kuid märgatavalt on nad kosunud tasuliste õppekohtade

arvelt nii päevases õppes kui kaugõppijale mõeldud avatud ülikoolis. Tasulises õppes omandab kõrgharidust veerand avalik-õiguslike ja riiklike kõrgkoolide tudengitest.

Võimalus erinevate kõrgkoolide ja õppevormide vahel valida on hea, sest tihe kon-

” Kõrghariduse andmine 41 koolis tähendab, et iga üliõpilase õpetamiseks on kokkuvõttes vähem raha, vähem häid õppejõude ja vähem tugevaid kõrgkoole.

kurents üliõpilaste pärast sunnib koole rohkem pingutama. Hariduse taset õnnestub aga hoida ja tõsta ainult siis, kui kõik võistlevad kõrgkoolid tõesti oma nime väärivad ning kõrgkooli pääsemiseks ja seal püsimiseks tuleks kõvasti pingutada.

Praegu võtavad kehvemad kõrgkoolid suurema valikuta õppima kõik soovijad. Ja kahjuks on selliseid erialasid, kuhu pürgimiseks piisab keskpärastest tulemustest või lihtsalt rahast, ka lugupeetud avalik-õiguslikes ülikoolides.

Kõrghariduse andmine ligi poolesajast koolis tähendab, et iga üliõpilase õpetamiseks on kokkuvõttes vähem raha, vähem häid õppejõude ja vähem tugevaid kõrgkoole.

Eestis on iga kolmas 19-aastane üliõpilane ning kõrgkoolis õpib veerand kõigist 18–25-aastastest, kuid kõrgharidusse pürgijaid on meil siiski veel suhteliselt vähem kui Lääne-Euroopa riikides. Sama arvu kõrgkoolidega jätkates jõuab Eesti üliõpilaste arvu poolest kindlasti Lääne-Euroopale järele. Kas ka rahvusvaheliselt tunnustatud kõrgharidusega inimeste arvu poolest, on kahtlane.